

Latvijas un Vidzemes demogrāfijas izaicinājumi

Prof. Juris Krūmiņš, LU BVEF

juris.krumins@lu.lv

Projekts «DemoMig»

Nr. VPP-IZM-2018/1-0015

Speciālie dzimstības koeficienti (dzimušo skaits uz 1000 sievietēm 15-49 gadu vecumā) Latvijas reģionos, 1939.g. un 2015.g.

Avots: izveidots pēc LR Centrālās statistikas pārvaldes datiem,
<http://www.csb.gov.lv/dati/>

	Rīga	Vidzeme	Kurzeme	Zemgale	Latgale	LATVIJA
1939.g.	49.7	75.9	66.1	72.7	81.0	67.7
2015.g. Pierīga	50,6 55,1	48,1	50,7	48,7	43,2	50,0

Healthy life years at birth

Women

64.2
years

73.3	Sweden
72.4	Malta
69.8	Ireland
68.8	Cyprus
67.8	Norway
67.5	Bulgaria
67.3	Germany
67.2	Italy
66.5	Spain
66.2	Iceland
64.7	Greece
64.6	Poland
European Union	
64.1	France
64.0	Czechia
63.8	Belgium
63.1	United Kingdom
60.3	Denmark
60.2	Hungary
59.4	Lithuania
59.0	Romania
59.0	Estonia
58.9	Luxembourg
58.7	Croatia
57.9	Slovenia
57.8	Netherlands
57.7	Switzerland
57.4	Portugal
57.1	Austria
57.0	Finland
57.0	Slovakia
54.9	Latvia

Men

63.5
years

73.0	Sweden
72.0	Norway
71.5	Iceland
71.1	Malta
67.6	Italy
67.5	Cyprus
67.3	Ireland
65.9	Spain
65.3	Germany
64.0	Bulgaria
63.8	Greece
63.7	Belgium
European Union	
63.0	United Kingdom
62.8	Netherlands
62.7	Czechia
62.6	France
61.4	Luxembourg
61.3	Poland
61.0	Switzerland
60.3	Denmark
59.9	Portugal
59.8	Romania
59.5	Hungary
59.1	Finland
58.7	Slovenia
57.1	Croatia
57.0	Austria
56.4	Slovakia
56.2	Lithuania
54.4	Estonia
52.3	Latvia

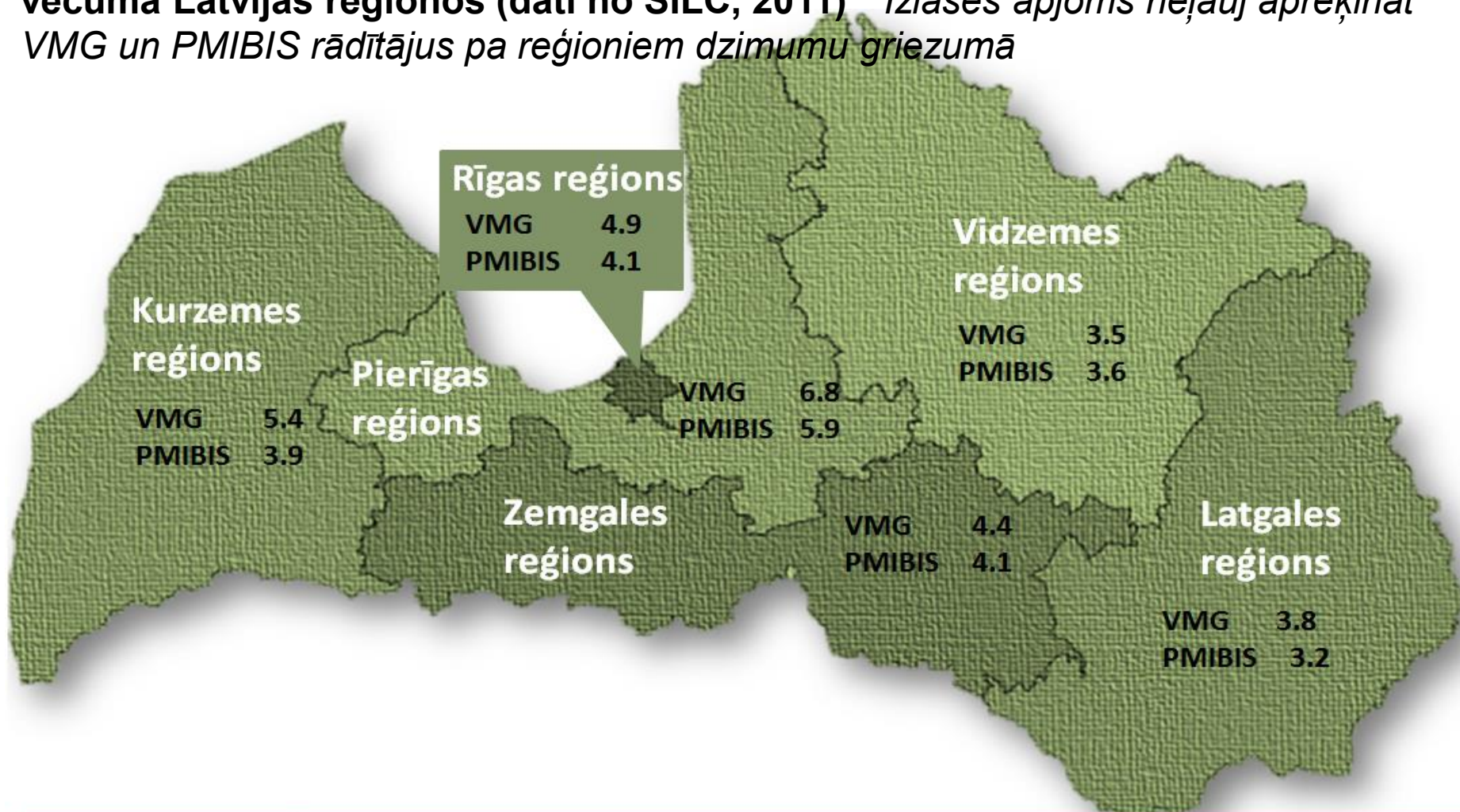
Healthy life years:

the number of years that a person is expected to continue to live without limitation in functioning and without disability.

Data refer to 2016.

Norway, Iceland, Switzerland: non-EU countries.
Iceland: data from 2015.

Paredzamais mūža ilgums (PMI), veselīgie mūža gadi (VMG) un paredzamais mūža ilgums bez ilgstošām slimībām (PMIBIS) abiem dzimumiem 65 gadu vecumā Latvijas reģionos (dati no SILC, 2011) * Izlases apjoms neļauj aprēķināt VMG un PMIBIS rādītājus pa reģioniem dzimumu griezumā

	Latvija	Rīgas reģions	Pierīgas reģions	Vidzemes reģions	Kurzemes reģions	Zemgales reģions	Latgales reģions
PMI 65+ sievietes	18.7	19.2	18.9	18.7	18.3	17.8	17.8
PMI 65+ vīrieši	13.4	14.2	14.1	13.0	12.9	12.7	12.2

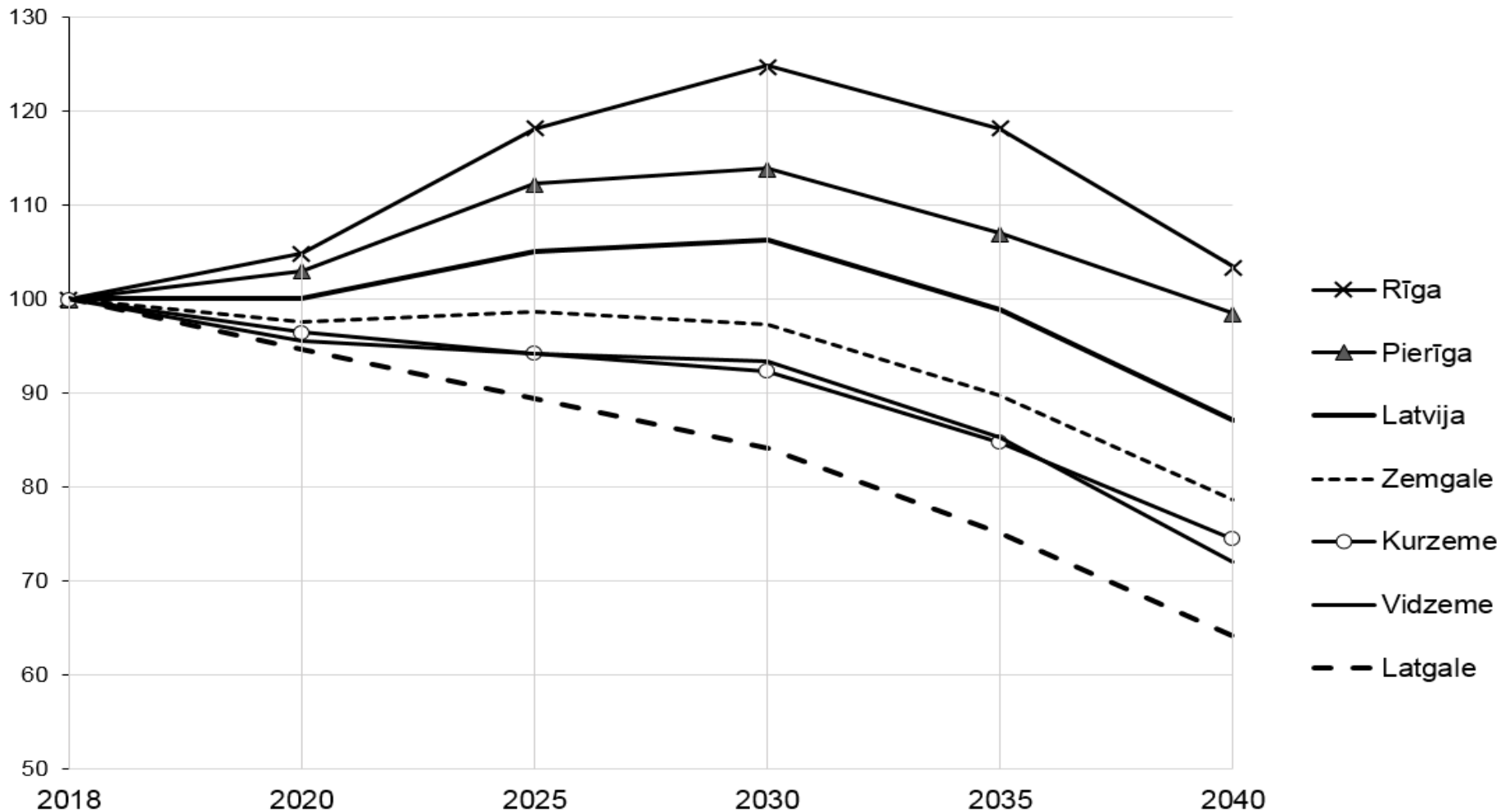
Depopulācijas prognoze ES valstīs 2015.-2080.g.

Aprēķināts no <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/> (skatīts 27.02.2017)

<i>Vācija</i>	95,8
Slovēnija	94,0
Čehija	92,8
<i>Itālija</i>	88,5
Ungārija	88,2
Slovākija	87,0
Igaunija	86,8
Horvātija	77,5
Polija	76,4
<i>Portugāle</i>	73,1
Rumānija	73,1
<i>Grieķija</i>	66,9
<i>Latvija</i>	64,7
Bulgārija	63,8
Lietuva	56,8

2018.g. faktiskais un līdz 2040.g. prognozētais iedzīvotāju skaits
Latvijas reģionos (tūkst. iedz.)

	2018	2020	2025	2030	2035	2040
Latvija	1934,4	1900,9	1823,0	1747,6	1675,4	1611,8
Reģioni:						
Rīga	638,0	636,3	629,0	618,4	604,3	590,9
Pierīga	367,3	366,2	364,0	360,9	357,8	356,0
Vidzeme	<i>188,4</i>	182,0	167,7	154,7	142,7	<i>131,8</i>
Kurzeme	243,0	235,3	218,1	202,7	189,1	177,5
Zemgale	<i>232,8</i>	226,6	212,9	200,2	188,9	178,9
Latgale	264,9	254,5	231,3	210,7	192,6	<i>176,7</i>

Skolas vecuma bērnu un jauniešu (7-18 gadu vecumā) prognozētā skaita dinamika Latvijas reģionos līdz 2040.g. (2018.g.=100%)

Noslēguma tēzes

- Mūsdienās un nākotnē par noteicošiem sabiedrības ilgtspējīgas attīstības kritērijiem kļūst **kvalitatīvo izmaiņu** kritēriji (izglītība, veselība, profesionālā sagatavotība un adaptācijas pakāpe mainīgai videi, nevienlīdzības mazināšana).
- Depopulācija ir ne tikai drauds, bet arī izaicinājums sabiedrības attīstībai jaunā kvalitātē.
- Demogrāfiskās pārejas norises turpinājums saistībā ar regulētu migrācijas (t.sk. remigrācijas) pieaugumu var rezultēties stacionāro iedzīvotāju (nemainīga iedzīvotāju skaita) vai iedzīvotāju skaita “mērena” pieauguma modelī.